

УДК 631.

ВІТЮК Анна Валеріївна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри менеджменту, маркетингу та економіки

Вінницький національний технічний університет, Україна

ORCID ID: 0000-0001-5211-4948

e-mail: anna_vitiuk@ukr.net

РОЗВИТОК ТЕОРІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИНКУ

В статті досліджено сутність інвестиційного ринку та визначено основні його завдання. Виявлено та описано основні умови активного розвитку інвестиційного ринку. Проаналізовано основні підходи до визначення об'єктів, суб'єктів та посередників інвестиційного ринку. Розкрито напрями та методи державного регулювання інвестиційного ринку. Встановлено особливості поділу інвестиційного ринку на ринок реального інвестування та ринок фінансового інвестування. Сутність ринку реального інвестування розкрито через ринок капітальних вкладень, ринок нерухомості та ринок товарів та інновацій. При цьому ринок фінансового інвестування включає фондовий, грошовий та кредитний ринок. Виявлено основні принципи функціонування інвестиційного ринку в Україні серед яких найважливішими є принципи рівності, регульованості, захисту інвесторів, контролю, ефективності, прозорості та конкурентності. Доведено, що державне регулювання інвестиційного ринку здійснюється двома методами: економічним, що охоплює економічні аспекти, які впливають безпосередньо на ринкові рішення та адміністративним, що охоплює адміністративні аспекти впливу на інвестиційний ринок. Обґрунтовано поділ суб'єктів інвестиційного ринку в залежності від виду активів, що продаються на інвестиційному ринку. Встановлено такі характерні ознаки розвитку інвестиційного ринку як наростання конкуренції за інвестиційні активи, можливості сприяння певним галузям економіки, використання фінансових можливостей прискореного економічного розвитку, крах теорії вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку в Україні, домінування інтересів великих суб'єктів господарювання, поступове збільшення кількості невеликих, самостійно незалежних учасників інвестиційного ринку, зростання фінансової грамотності населення та збільшення їх готовності як прямо вкладати кошти як приватних інвесторів, так і опосередковано шляхом набуття статусу клієнта страхованих компаній.

Ключові слова: інвестиційний ринок, покупець, продавець, посередник, ринок реального інвестування, ринок фінансового інвестування

JEL classification: G11; L60; M21

DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2024.2.60.68>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Розвиток ринкової економіки вимагає постійної та активної інвестиційної діяльності як інструменту оновлення підприємств та розширення їх діяльності. Досвід багатьох років засвідчив що основним джерелом інвестицій в Україні є власні кошти підприємств, що стало наслідком недоступності залучення інших джерел. Проте еволюційний розвиток ринкової

економіки поступово сформував такий новий елемент господарського комплексу в державі як інвестиційний ринок, що спроможний поєднати інтереси власників капіталу та потребуючої сторони. В умовах інвестиційного ринку рішення про обсяги купівлі і продажу інвестиційних товарів споживачі та виробники приймають самостійно виходячи з об'єктивної потреби. Оскільки вітчизняна економіка ще не повністю інтегрована у світові інвестиційні процеси та тенденції та поєднує учасників з різними фінансовими можливостями важливо

розвивати різні шляхи їх інвестиційного забезпечення. Провідне місце в такому забезпеченні належить інвестиційному ринку.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Розвиток інвестиційної діяльності як пріоритет політики управління підприємствами вже давно став догматичним в українській практиці господарювання, втім більшість наукових праць практичних аспектів реалізації інвестицій безпосередньо на підприємствах, зокрема ці напрями отримали висвітлення такими вітчизняними науковцями, як: Л.Борщ, М.Денисенко, А.Пересада, Ю.Пінчук, Ж.Поплавська, І.Скворцов, О.Скибінський, В.Федоренко, Б.Щукін, однак сьогодні все більшого значення набуває фінансове інвестування на противагу реальному, наслідком чого є потреба у розвитку інвестиційного ринку, втім сучасний науковий доробок у цьому напрямі є вкрай обмеженим і розрізненим. Серед дослідників інвестиційного ринку варто виокремити праці С.Москвіна, Л.Г. Кльоби, Н.В. Шевченко, О.В. Скалецької, Ю.В. Чириченко, Н.О. Фісуненко однак положення представлені дослідниками є суперечливими, що формує необхідність у вивченні теоретичної сутності інвестиційного ринку та основних засад його функціонування.

3. ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Розвиток бізнесу прямо залежить від інвестицій втім умови та форми здійснення інвестицій суттєво варіюються під впливом низки різних внутрішніх та зовнішніх обставин діяльності підприємства. Попри це потреба в інвестиціях є беззаперечною та постійною відтак важливо забезпечити надходження інвестицій яке б відповідало потребам не тільки теорії, але і практики бізнесу. На сьогодні таке надходження може бути забезпечене з використанням можливостей інвестиційного ринку, формування засад якого сьогодні здійснюються лише перші кроки.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є дослідження теоретичних засад формування інвестиційного ринку та особливостей його розвитку в Україні.

5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Інвестиційний ринок є особливою формою функціонування ринку де зустрічаються власники інвестиційних ресурсів та суб'єкти господарювання, які їх потребують, відтак відбувається персоніфікація взаємодії інвестиційного попиту та інвестиційної пропозиції. Така форма взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності опосередковується поняттями попиту та пропозиції, рівнем цін, конкуренції й обсягами реалізації. Поряд з цим інвестиційний ринок може бути пояснений як економічна категорія, так і з точки зору інституційної структури. Розглядаючи інвестиційний ринок як економічну категорію він є низкою економічних відносин, що формуються між інвесторами та/або учасниками інвестиційної діяльності щодо інвестиційних активів (корпоративних прав, фінансових інструментів, основних засобів, нематеріальних активів). Виокремлюючи інвестиційний ринок як елемент інституційної структури можна його пояснити як низку інвестиційних інститутів, які реалізують контрактні відносини під час операцій з інвестиційними активами через надання інвестиційних послуг [1, с. 3]. В кожному з випадків за допомогою інвестиційного ринку забезпечується кругообіг інвестицій, здійснюється перетворення інвестиційних ресурсів (інвестиційний попит) у вкладання, що визначають майбутній приріст капітальної вартості (реалізовані інвестиційний попит та пропозиція) [2].

Отже, основним завданням інвестиційного ринку можна визначити забезпечення гнучкого міжгалузевого перерозподілу інвестиційних ресурсів, максимально можливого залучення національних та іноземних інвестицій на підприємства, формування необхідних умов для стимулювання заощаджень і їх подальше перетворення та трансформація в інвестиції

[3, с. 134; 4]. Варто наголосити, що інвестиційний ринок в сучасних умовах швидко зростає, виникають нові фінансові інструменти відповідно до швидкозмінюваних економічних умов, що сприяє доступу до фінансових ресурсів все більшій кількості підприємств, наслідком чого є продовження формування інституціональної та інформаційної інфраструктури інвестиційного ринку.

Активний розвиток інвестиційного ринку повинен забезпечуватися сукупністю умов інвестиційної діяльності в країні, зокрема:

1. Присутністю великого капіталу, що може бути використаний в якості інвестицій, який є диверсифікованим за формою власності;

2. Переважанням приватного капіталу над державним, комунальним та іншими його видами в структурі інвестиційних активів;

3. Великою кількістю суб'єктів інвестиційної діяльності, які відмінні за організаційно-правовою формою;

4. Функціонуванням розгалуженої мережі фінансових посередників, що сприяють реалізації інвестиційного попиту та пропозиції;

5. Розподілом інвестиційного капіталу за об'єктами інвестування відповідно до економічних критеріїв оцінки привабливості інвестицій через механізм інвестиційного ринку;

6. Наявністю розвинутого багатосегментного ринку об'єктів інвестиційної діяльності, що виступають у формі інвестиційних товарів [5, с. 114; 2].

Таким чином інвестиційний ринок є особливою формою економічних явищ, що визначає характеристики інвестування в певний момент часу, за економічних обставин, які визначаються попитом та пропозицією на інвестиційні ресурси. Саме виникнення незадоволеного попиту на інвестиційні ресурси на підприємстві, як суб'єкту інвестиційної діяльності формує інвестиційний ринок. Відтак, інвестиційний ринок виступає системою, що поєднує: суб'єктів (інвесторів, підрядників, замовників, проектні та науково-дослідні організації тощо); об'єкти (матеріальні та нематеріальні), інфраструктуру ринку (банки, біржі, пенсійні фонди, страхові компанії, інвестиційні фонди, консалтингово-

інжинірингові фірми, суд, арбітраж тощо); ринковий механізм; контроль з боку держави [6, с. 214].

Наслідком сучасного формування наукової категорії «інвестиційного ринку» є наукова полеміка стосовно складу його учасників. Дорошенко Г. О. та Макарова Л. Г. [7, с. 312] до учасників інвестиційного ринку відносять інститути спільного інвестування, інвестиційні компанії, венчурні фонди та фонди прямого інвестування. В свою чергу Шевченко Н. В. та Скалецька О. В. [8] серед основних учасників (суб'єктів) інвестиційного ринку відзначають державу та державні органи; індивідуальних та інституційних інвесторів та фінансових посередників. Подібна позиція підтримується також О. Т. Прокопчук, М. І. Мальованим, Ю. А. Цимбалюк [9, с. 182-194]. Втім, більш ґрунтовну позицію, яка нами підтримується, представлено у праці Кльоби Л.Г. [10, с. 15], де дослідник чітко розмежував суб'єктів інвестиційного ринку відповідно до особливостей їх діяльності на ринку та об'єкта купівлі-продажу на продавців, покупців та посередників. Варто підкреслити, що суб'єкти інвестиційного ринку відрізняються в залежності від виду інвестиційного ринку на якому вони працюють. Як відомо інвестиційний ринок поділяється на ринок реальних інвестицій (витрати на нове будівництво, розширення, реконструкцію і технічне переозброєння діючих підприємств, придбання машин, обладнання, інструменту, інвентарю, проектно-пошукові роботи тощо) і ринок фінансових інвестицій (витрати на купівлю цінних паперів, інвестиційних кредитів тощо), тому на ринку реальних інвестицій основним товаром є інвестиційні проекти і програми, а на ринку фінансових інвестицій головним продаються цінні папери та інвестиційні кредити. Відтак погоджуємося із класифікацією Кльоби Л. Г. де:

1. покупцями інвестиційних проектів та програм є інвестори (банки, страхові компанії, фірми, державні установи, населення), продавцями – інвестиційні банки, інвестиційні компанії, державні установи та населення при цьому посередниками можуть виступати фірми, проектні та технологічні організації, державні установи тощо;

2. покупцями цінних паперів є інвестори (акціонери, фірми, банки, інвестори), продавцями можуть виступати банки, фонди та фірми, що здійснюють таку діяльність за посередництва фондових бірж.

Аналіз сутнісних ознак інвестиційного ринку та його характерних рис дозволив встановити, що категорія інвестиційного ринку є досить умовною оскільки передбачає поєднання таких складових як суб'єкт інвестиційної діяльності, інвестиційний продукт, регуляторні механізми та результат інвестиційної діяльності. При цьому варто наголосити, що кожна із зазначених складових є цілком самостійним науковим поняттям як в економіко-фінансовому, так і правовому плані, адже виконує свої функції у економічній системі та має нормативне відображення [6, с. 215] і тільки при їх поєднанні за певних умов формується поняття «інвестиційного ринку». Таким чином, на формування інвестиційного ринку в Україні впливає незліченна кількість суб'єктивних та об'єктивних обставин, більшість з яких регламентуються Законом України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", Законом України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні"; Законом України "Про цінні папери та фондовий ринок", Закон України "Про Національний банк України", окремими положеннями раніше діючої, проте оскільки інвестиційний ринок в Україні лише формується українське законодавство регулярно торкається практики запозичення європейських засад використання фінансових інструментів, зокрема Директиви 2004/39/ЄС Європейського парламенту та ради від 21 квітня 2004 року про ринки фінансових інструментів, яка протягом багатьох років виступала орієнтиром розвитку інвестиційного ринку в Україні, оскільки визначала умови та особливості використання фінансових інструментів.

Застосування зазначених документів визначає певні вимоги до юридичних та фізичних осіб через інституційно-організаційні інструменти: нормативно-правові акти, формальні і неформальні правила, а також через ринкові інститути саморегулювання, яким державою делеговано певні регуляторні повноваження. Наслідком поєднання сукупності вказаних заходів є

регулювання діяльності учасників інвестиційного ринку. Відтак, Ільїна А. О. [11, с. 115] стверджує, що державне регулювання інвестиційного ринку здійснюється двома методами:

1. економічним, що охоплює економічні аспекти, які впливають безпосередньо на ринкові рішення. На основі економічного методу регулювання держава регулює економічні відносини на ринку, зокрема через системи оподаткування і ціноутворення (наприклад, установлюючи максимальні або мінімальні ціни/тарифи), досягаючи зміни співвідношення цін на ринкову продукцію.

2. адміністративним, що охоплює адміністративні аспекти впливу на інвестиційний ринок. За допомогою адміністративного методу регулювання держава виконує наглядові (контролюючі) функції, здійснює дозвільний вплив щодо встановлення способів, місця і часу організації чи ведення діяльності, правил ліцензування, стимулювання.

Поєднання зазначених методів має забезпечувати ефективність регулювання кон'юнктури інвестиційного ринку з метою забезпечення відповідності основним макроекономічним параметрам розвитку економіки країни.

Розвиток теорії інвестиційних ринків відбувається відповідно до догматичного поділу інвестицій за об'єктами вкладання коштів на реальні та фінансові. Відтак, доцільно інвестиційний ринок поділяти на ринок реального інвестування та ринок фінансового інвестування (рис. 1.)

При цьому не варто забувати, що взаємодія зазначених ринків у системі національного ринку здійснюється за допомогою відповідних установ, інститутів ринку, а саме: фондових і товарних бірж, кредитних і страхових установ, інвестиційних банків та інвестиційних компаній тощо, які у цілому становлять ринкову інфраструктуру. У рамках кожного окремого ринку функціонують спеціалізовані організації (інститути) інфраструктури.

Саме на засадах розвитку інфраструктурного сектору інвестиційного ринку базується інвестиційна політика більшості західних країн світу, що пояснюється можливістю забезпечити швидкий обіг коштів та швидко збільшувати

рентабельність, саме за допомогою впливу на функціонування інфраструктурного сектору можна більш ефективно здійснювати політику державного регулювання економіки як всередині країни, так і за кордоном.

Важливість розвитку інфраструктури інвестиційного ринку пояснюється низкою складових, які вона включає, зокрема регулюючу, функціональну та інформаційну складові.

Важливість регулюючої складової пояснюється тим, що вона забезпечує впорядкування інвестиційних відносин шляхом установлення правил, стандартів та критеріїв поведінки на ринку, на основі використання законодавчої бази, яка регулює відносини суб'єктів підприємницької діяльності на інвестиційному ринку.

Функціональна складова реалізується через функціонування фінансово-кредитних інститутів та сервісних фірм, які здійснюють спеціалізовану діяльність із: залучення тимчасово-вільних коштів на фінансування інвестиційних проектів; створення правових, економічних і організаційних умов для сталого розвитку приватного підприємництва; співробітництва з міжнародними, іноземними та українськими організаціями у питаннях розвитку підприємництва; забезпечення проведення техніко-економічних експертиз програм та проектів підприємницької діяльності тощо. Інформаційна складова інфраструктури інвестиційного ринку включає в себе ділові видання, інтернет сайти рейтингових систем привабливості підприємств тощо [12, с. 116].

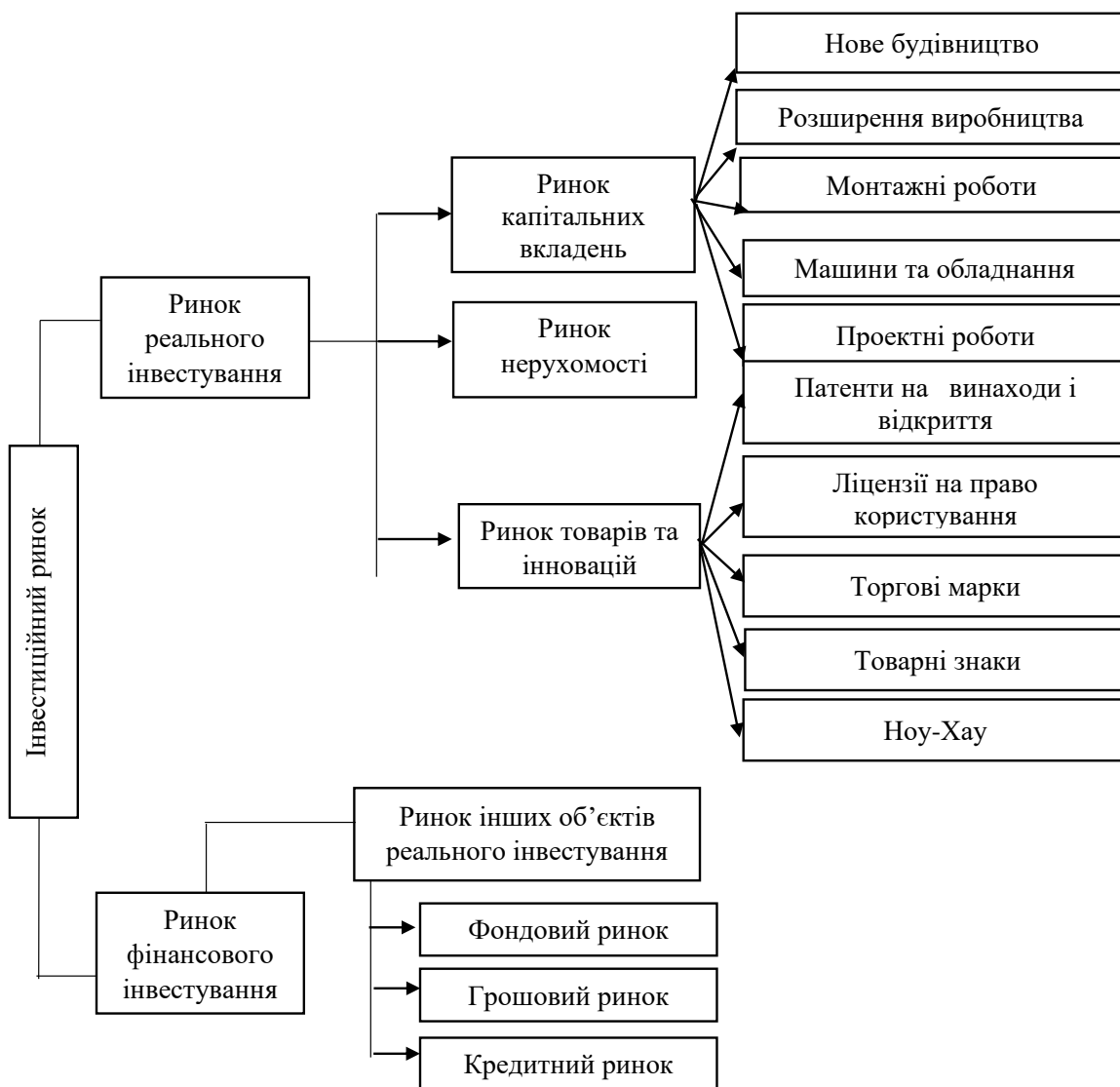

Рисунок 1 – Структура інвестиційного ринку

Відтак множина зазначених відокремлених учасників із своїми цілями функціонування та окремим нормативним регулюванням роботи вимагає визначення базових умов їх спільної взаємодії. Тому, вважаємо, що активний розвиток інвестиційного ринку має ґрунтуватися на низці принципів, які мають розповсюджуватися на усіх учасників інвестиційного ринку, відтак до цих принципів можна віднести:

1. рівність – усі власники надлишкового капіталу, які воліють його ефективно вкласти та потенційні позичальники ресурсів повинні володіти рівними умовами розміщувати та позичати капітал, неприпустимим є формування проявів монополії;

2. захист інвесторів – передбачає захист інтересів учасників ринку та захист їх майнових прав;

3. регульованість – існування низки нормативно-правових актів, що впорядковують функціонування ринку, регламентують правила поведінки та взаємовідносини його учасників, має в основі роботу спеціалізованої інфраструктури [13];

4. контроль – існування механізмів та способів контролю за можливістю виникнення зловживань, нечесної роботи та та злочинності на ринку;

5. ефективність – забезпечення максимального залучення фінансових ресурсів в перспективні напрями економіки;

6. прозорість – функціонування інвестиційного ринку має дозволяти інвесторам та реципієнтам доступ до повної та доступної інформації про стан ринку, яка стосується умов їх діяльності;

7. конкурентність – формування свободи підприємницької діяльності інвесторів, емітентів та ринкових посередників, створення умов для змагань за найбільш вигідне залучення вільних фінансових коштів та встановлення немонопольних цін на послуги фінансових посередників при умовах контролю дотримання правил добросовісної конкуренції учасниками ринку [14, с. 77].

Розвиток інвестиційного ринку в Україні, як і в кожній іншій країні, беззаперечно залежить від тенденції світового інвестиційного ринку. Відтак, до основних характерних ознак розвитку інвестиційного ринку належать:

1. наявність можливостей сприяння певним, особливо важливим для економіки

галузям (для прикладу виробництво військової техніки та спорядження в наш час);

2. використання фінансових можливостей прискореного економічного розвитку шляхом експорту конкурентоспроможних, затребуваних за кордоном технологій або імпорт новітньої техніки та технологій;

3. розробка положень розвитку «вузьких» галузей, які в умовах конкуренції за фінансові ресурси не можуть змагатися з іншими галузями господарської діяльності через низьку прибутковість, втім є вкрай важливими для національного господарства (виробництво електрики, окремих продуктів харчування тощо);

4. крах теорії вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку як економічних інструментів стимулювання економічного розвитку в Україні через їх перетворення в способи ухиляння від сплати податків, формування неконкурентного середовища та непрозорість надання статусу;

5. домінування інтересів великих суб'єктів господарювання, що проявляється у функціонуванні промислово-фінансових груп, власних банків, пов'язаних страхових компаній тощо;

6. поступове збільшення кількості невеликих, самостійно незалежних учасників інвестиційного ринку таких як венчурні фонди, власна ініціатива інвестування власників великого капіталу, збільшення кількості інвесторів серед населення;

7. зростання фінансової грамотності населення та збільшення їх готовності як прямо вкладати кошти як приватних інвесторів, так і опосередковано шляхом набуття статусу клієнта страхованих компаній.

Сукупність зазначених постулатів, що реалізуються через нормативно-правові акти, механізми функціонування ринку, базові догми розвитку підприємств і формують базис розвитку інвестиційного ринку в Україні. Саме від активності та масштабів розвитку інвестиційного ринку залежить можливість забезпечення підприємств зовнішніми, залученими коштами задля розвитку підприємств, відтак питання вдосконалення стану виробництва, рівня технічного оснащення основних засобів, можливості структурної перебудови економіки, рішення соціальних та екологічних проблем частково можна

вирішити використовуючи можливості функціонування інвестиційного ринку.

6. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Здійснене дослідження понятійно-категоріального апарату інвестиційного ринку дозволило виділити основні положення його сутності та виявити, що інвестиційний ринок виступає особливою формою взаємодії інвестиційного попиту та інвестиційної пропозиції на основі налагодження персоніфікованої взаємодії між власниками інвестиційних ресурсів та суб'єктами господарювання, які їх потребують. Такав

взаємодія може набувати різних форм в залежності від виду інвестиційного активу, який передбачається до продажу, відтак виникає велике коло нормативно-правових актів, які опосередковують таку взаємодію. Розвиток інвестиційного ринку має слугувати інтересам, як приватного бізнесу, так і держави для цього він має розвиватися на принципах рівності, регульованості, захисту інвесторів, контролю, ефективності, прозорості та конкурентності.

В майбутньому при дослідженні тематики розвитку інвестиційного ринку більшу увагу варто приділити розвитку ринку фінансового інвестування, який в Україні лише починає формуватися.

Література

1. Москвін С. Інвестиційний ринок України та проблеми його державного регулювання. *Фінансовий ринок України*. 2010. №2. С. 3-9.
2. Любімов В. І. Оптимізація державного та ринкового регулювання інвестиційної діяльності. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2010. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=118>
3. Реверчук С. К., Вовчак О. Д., Кубів С. І. та ін. Інституційна інвестологія: навч. посібник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. К.: Атіка, 2004. 208 с.
4. Олейко А. М. Фінансовий ринок як базис подальшого розвитку інвестиційної діяльності в Україні. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/1aa08d00-8f8b-44c1-977e-7930c5698733/content>
5. Кайдаш О. В. Особливості організації інвестиційного ринку в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 17(1). С. 113-118.
6. Петровська С. А., Лукянихіна О. А., Парфентій Л. А. Євроінтеграційні виклики та їх вплив на міжнародний інвестиційний ринок в контексті забезпечення кримінологічної безпеки. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2023. №3 (30). URL: <https://vca.univd.edu.ua/index.php/vca/article/view/87/79>
7. Дорошенко Г. О., Макарова Л. Г. Розвиток інвестиційного ринку – шлях до підвищення конкурентоспроможності України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2011. №36. С. 311-314.
8. Шевченко Н. В. Скалецька О. В. Інфраструктура інвестиційного ринку України: теоретичний аспект. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 5. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/5_ukr/72.pdf
9. Прокопчук О. Т., Мальований М. І., Цимбалюк Ю. А. Формування інвестиційного ринку в Україні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2021. Випуск 99. Ч.2. С. 182-194.
10. Кльоба Л. Г. Сутність, структура та елементи інвестиційного ринку України. *Агросвіт*. 2016. № 12. С. 12-17.
11. Ільїна А. О. Роль держави в організації інституційних відносин на інвестиційному ринку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 14(1). С. 115-121.
12. Чириченко Ю. В., Фісуненко Н. О. Дослідження сутності поняття «Інвестиційні ринки». *Сталий розвиток економіки*. 2016. № 3. С. 114-120.
13. Нечипорук О.В. Фондовий ринок як важливий фактор інвестування. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/7565/1/%D0%9D%D0%B5%D1%87%D0%B8%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BA.%20%D0%A4%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BA%20%D1%8F%D0%BA%20%D0%B2%D0%B0%D0%B6%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D1%84%D0%B0%D0%BA>

[%D1%82%D0%BE%D1%80%20%D1%96%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf](#)

14. Вітюк А. В. Формування моделі фінансового забезпечення інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2018. № 6. Том 1. С. 76-83.

References

1. Moskvina S. (2010). Investytsiynyi rynek Ukrainy ta problemy yoho derzhavnoho rehuliuвання. *Financial market of Ukraine*. no.2. pp.3-9.
2. Liubimov V. I. (2010). Optymizatsiia derzhavnoho ta rynkovoho rehuliuвання investytsiinoi diialnosti. *Public administration: improvement and development*. no. 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=118>
3. Reverchuk S. K., Vovchak O. D., Kubiv S. I. ta in. (2004). *Instytutsiina investolohiia: navch. posibnyk / Za zah. red. d-ra ekon. nauk, prof. S.K. Reverchuka*. K.: Atika, 208 p.
4. Oleiko A. M. Finansovyi rynek yak bazys podalshoho rozvytku investytsiinoi diialnosti v Ukraini. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/1aa08d00-8f8b-44c1-977e-7930c5698733/content>
5. Kaidash O. V. (2018). Osoblyvosti orhanizatsii investytsiinoho rynku v Ukraini. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: International economic relations and world economy*. no. 17(1). pp. 113-118.
6. Petrovska S. A., Lukianykhina O. A., Parfentii L. A. (2023). Yevrointehratsiini vyklyky ta yikh vplyv na mizhnarodnyi investytsiynyi rynek v konteksti zabezpechennia kryminolohichnoi bezpeky. *Bulletin of the Criminological Association of Ukraine*. no. (30). URL: <https://vca.univd.edu.ua/index.php/vca/article/view/87/79>
7. Doroshenko H. O., Makarova L. H. (2011). Rozvytok investytsiinoho rynku – shliakh do pidvyshchennia konkurentospromozhnosti Ukrainy. *Bulletin of the economy of transport and industry*. no.36. С. 311-314.
8. Shevchenko N. V., Skaletska O. V. Infrastruktura investytsiinoho rynku Ukrainy: teoretychnyi aspekt. *Economy and society*. no.5. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/5_ukr/72.pdf
9. Prokopchuk O. T., Malovanyi M. I., Tymbaliuk Yu. A. (2021). Formuvannia investytsiinoho rynku v Ukraini. *Collection of scientific works of the Uman National University of Horticulture*. no. 99. Ч.2. pp. 182-194.
10. Kloba L. H. (2016). Sutnist, struktura ta elementy investytsiinoho rynku Ukrainy. *Ahrosvit*. no. 12. С. 12-17.
11. Ilina A. O. (2017). Rol derzhavy v orhanizatsii instytutsiinykh vidnosyn na investytsiinomomu rynku. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: International economic relations and world economy*. no.14(1). pp. 115-121.
12. Chyrychenko Yu. V., Fisunen N. O. (2016). Doslidzhennia sutnosti poniattia «investytsiini rynku». *Sustainable economic development*. no. 3. pp. 114-120.
13. Nechyporuk O.V. Fon dovyi rynek yak vazhlyvyi faktor investuvannia. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/7565/1/%D0%9D%D0%B5%D1%87%D0%B8%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BA.%20%D0%A4%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BA%20%D1%8F%D0%BA%20%D0%B2%D0%B0%D0%B6%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%20%D1%96%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>
14. Vitiuk A. V. (2018). Formuvannia modeli finansovoho zabezpechennia investuvannia pidpriemstv silskohospodarskoho mashynobuduvannia. *Bulletin of the Khmelnytskyi National University*. no. 6.(1). pp. 76-83.

Abstract

VITIUK Anna

Development of investment market theory

The paper examines the essence of the investment market and defines its main tasks. The main conditions for the active development of the investment market have been identified and described. The main approaches to the definition of objects, subjects and intermediaries of the investment market are analyzed. The directions and methods of state regulation of the investment market are revealed. The peculiarities of the division of the investment market into the market of real investment and the market of financial investment have been established. The essence of the real investment market is revealed through

the market of capital investments, the market of real estate and the market of goods and innovations. At the same time, the financial investment market includes the stock, money and credit markets. The main principles of the functioning of the investment market in Ukraine have been identified, among which the most important are the principles of equality, regulation, investor protection, control, efficiency, transparency and competitiveness. It is proven that the state regulation of the investment market is carried out by two methods: economic, which covers economic aspects that directly affect market decisions, and administrative, which covers administrative aspects of influence on the investment market. The division of investment market subjects depending on the type of assets sold on the investment market is substantiated. Such characteristic signs of the development of the investment market as increasing competition for investment assets, opportunities to support certain sectors of the economy, the use of financial opportunities of accelerated economic development, the collapse of the theory of free economic zones and priority development territories in Ukraine, the dominance of the interests of large economic entities, the gradual increase in the number of small, independent participants in the investment market, the growth of financial literacy of the population and their willingness to invest both directly as private investors and indirectly by acquiring the status of a client of insured companies.

Keywords: *investment market, buyer, seller, intermediary, real investment market, financial investment market*

Стаття надійшла до редакції 20.08.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Вітюк А. В. Розвиток теорії інвестиційного ринку. *Innovation and Sustainability*. 2024. № 2. С. 60-68.

Vitiuk A. (2024) Development of investment market theory. *Innovation and Sustainability*, no. 2, pp. 60-68.

